

Projekt finansira
Evropska unija

Švedska
Sverige

Međunarodna
organizacija
rada

Prilog 1 Uputstva za podnosioc prijedloga projekta

Broj: 04/2023

**Korisnički put za aktivaciju i zapošljavanje Roma (15-64
godine) (LOT 4)**

Datum objavljivanja: 21.12.2023. godine

BILJEŠKA

Ovaj dokument predstavlja detaljno pojašnjenje koraka/aktivnosti koje budući implementatori projekta trebaju pružiti krajnjim korisnicima integralno i prema definisanom redoslijedu u okviru intervencije LOT 4 (Korisnički put 4). Korisnički put opisuje redoslijed, obim i intenzitet usluga i programa koje krajnjem korisniku trebaju biti pružene od trenutka aktivacije pa sve do krajnje (samo)zaposlenosti korisnika, te utvrđuje minimalne standarde za realizaciju pojedinačnih usluga i programa u okviru intervencije.

Dokument je sastavni dio Poziva i definiše **obavezne tehničke zahtjeve** koji se postavljaju pred podnosiocima i supodnosiocima prijedloga projekata i koji, stoga, trebaju biti adekvatno reflektovani i opisani u punom projektnom prijedlogu (Obrazac 1). Projektni prijedlozi u okviru LOT-a 4 koji ispuste da slijede Korisnički put (uključujući usklađenost realizacije usluga i programa sa utvrđenim minimalnim standardima) opisan u ovome dokumentu neće zadovoljiti tehničke kriterijume poziva navedene u glavnom dokumentu (Uputstvo za podnosiocima prijedloga projekata).

Korisnički put i njegovi elementi uvrđeni su na osnovu međunarodnih iskustava u provedbi usluga i programa za ciljnu grupu, istraživanja lokalnog tržišta rada i potreba krajnjih korisnika, nalaza o procjenama učinka aktivnih politika zapošljavanja u drugim zemljama te doprinosa međunarodnih eksperata i predstavnika domaćih institucija, a uzimajući u obzir ciljeve, resurse i vremenski okvir projekta EUzaZapošljavanje.

Ovaj dokument predstavlja intelektualno vlasništvo Međunarodne organizacije rada (MOR) i stoga ne smije biti dijeljen, reproduciran ili korišten u svrhe drugačije od pripreme i provedbe projekata u okviru intervencije LOT 4 projekta EU4Employment (EUzaZapošljavanje).

KORISNIČKI PUT 4: Aktivacija i zapošljavanje Roma (15-64)

1. STRUKTURA KORISNIČKOG PUTA 4

U tabeli ispod ponuđen je sažeti prikaz strukture Korisničkog puta 4, što uključuje pregled usluga i programa koji se pružaju u različitim paketima intervencija, vremenski okvir i dinamiku, aktere odgovorne za praćenje implementacije i učinaka te očekivane ishode. Korisnički put se implementira kroz tri paketa intervencija/komponente (aktivacija i ulazak u program, razvoj vještina i podrška zapošljavanju) čija je implementacija integralna i hronološki organizovana, pri čemu se usluge usmjerene ka aktivaciji i ulasku u program krajnjih korisnika realizuju prve, dok se usluge i programi podrške zapošljavanju krajnjih korisnika realizuju posljeditnji.

Paketi intervencija	Komponenta 1: Aktivacija i ulazak u program	Komponenta 2: Razvoj vještina	Komponenta 3: Podrška zapošljavanju ¹
Usluge i programi koji se pružaju u okviru paketa intervencija	<p>KORAK 1: Aktivnosti dosezanja (eng. outreach) provode <i>izvršioci grantova</i>²</p> <p>KORAK 2: Registracija provode <i>javne službe za zapošljavanje (JSZ)</i></p> <p>KORAK 3: Profilisanje i osnovne savjetodavne usluge provode <i>JSZ</i></p> <p>KORAK 4: Osnovne usluge karijernog savjetovanja provode <i>izvršioci grantova</i></p> <p>KORAK 4.A: Individualni plan podrške provode <i>izvršioci grantova</i></p> <p>KORAK 4.B: Motivaciona podrška (za sve korisnike koji uđu u uži krug u KORAKU 4) provode <i>izvršioci grantova</i></p> <p>KORAK 4.C: Podizanje svijesti i senzibilizacija poslodavaca i kandidata u svrhu lakšeg pronalaženja odgovarajućeg posla provode <i>izvršioci grantova</i></p>	<p>KORAK 5: Napredne usluge karijernog vođenja provode <i>izvršioci grantova</i></p> <p>KORAK 5.A: Obuka kod poznatog poslodavca (Program 1) provode <i>izvršioci grantova</i></p> <p>KORAK 5.B: Obuka u ustanovi (Program 2) provode <i>izvršioci grantova</i></p> <p>KORAK 6: Procjena individualnih kompetencija provode <i>izvršioci grantova</i></p>	<p>KORAK 7.A: Obuka za traženje posla i podrška pri traženju posla (za osobe za koje se procijeni da su zapošljive odmah ili nakon KORAKA 5) izvode <i>izvršioci grantova u koordinaciji sa JSZ</i></p> <p>KORAK 7.B: Subvencije za zapošljavanje (realizuje se kroz grant za zapošljavanje za poslodavce) (Program 3) provode <i>izvršioci grantova</i></p> <p>KORAK 7.C: Samozapošljavanje: savjeti, obuka, grantovi i mentorstvo (Program 4) provode <i>izvršioci grantova</i></p>
Dinamika	4-5 mjeseci (maj – august / septembar 2024)	6 mjeseci (septembar 2024 - februar 2025)	6 mjeseci (mart – august 2025)
Obaveza praćenja	Izvršioci grantova, JSZ, MOR	Izvršioci grantova, JSZ, MOR	Izvršioci grantova, JSZ, MOR
Prelazni ishodi	Romima i Romkinjama (15-64) koji nakon informisanja odluče da iskoriste dostupnu podršku utvrđuje	Romi i Romkinje (15-64) čiji profil pokazuje da su im potrebne dodatne vještine primaju napredne usluge	<ul style="list-style-type: none"> Romi i Romkinje (15-64) čiji profil pokazuje da su zapošljivi dobijaju informacije o tržištu rada,

¹ Učešće u aktivnostima 7.A, 7.B i 7.C je međusobno isključivo, što znači da se korisnik može uputiti u ne više od jedan program/uslugu u Komponenti 3.

² Provedbom izvršilaca grantova se, u smislu ovog dokumenta, smatra svaka realizacija aktivnosti koju izvršioci grantova isporučuju neposredno ili posredno kroz saradnju sa vanjskim saradnicima/pružateljima usluga. U tom smislu, provedbom se smatra implementacija kroz direktno pružanje usluga/programa ili facilitaciju pružanja usluga/programa trećih strana.

	se profil na osnovu rizika sa kojima se suočavaju na tržištu rada, a dobijaju usluge savjetovanja i karijernog vođenja da bi se odredili najprikladniji koraci za ulazak / vraćanje na tržište rada (pomoć pri traženju posla, obuka, subvencija za zapošljavanje ili samozapošljavanje), te dobijaju priliku da upoznaju potencijalne poslodavce.	karijernog vođenja i programe obuke, prilagođene njihovim potrebama, za sticanje kompetencija za obavljanje zanimanja koja su tražena na tržištu rada.	obuku u traženju posla i podršku pri traženju posla kako bi se zaposlili. <ul style="list-style-type: none"> Romi i Romkinje (15-64), čiji profil pokazuje da su suočeni sa višestrukim preprekama na tržištu rada, zapošljavaju se u partnerskim preduzećima koja dobijaju podsticaj za zapošljavanje.
Krajnji ishod		Romi i Romkinje (15-64) koji su pohađali programe obuke zaposleni su po isteku šest mjeseci nakon završetka programa.	<ul style="list-style-type: none"> Romi i Romkinje (15-64) koji su prošli obuku za traženje posla i dobili podršku pri traženju posla, zaposleni su po isteku šest mjeseci nakon završetka podrške (dodatno se mjeri po završetku projektnog ciklusa). Romi i Romkinje (15-64) koji su zaposleni kroz subvencionisano zapošljavanje i dalje su zaposleni po isteku šest mjeseci nakon završetka programa (dodatno se mjeri po završetku projektnog ciklusa). Romi i Romkinje (15-64) koji su dobili podršku za samozapošljavanje i dalje posluju 12 mjeseci nakon završetka podrške (dodatno se mjeri po završetku projektnog ciklusa).

2. OPIS KORISNIČKOG PUTA 4

KORAK 1: Sa Romima i Romkinjama (15-64) ostvaruje se kontakt i pružaju im se tačne i atraktivne informacije o tržištu rada, mogućnostima za karijeru i besplatnoj podršci za dolazak do plaćenog zaposlenja na formalnom tržištu.

KORAK 2: Korisnici sa kojima je kontakt ostvaren putem aktivnosti dosezanja prate se do biroa JSZ radi registracije (osnovni administrativni uslov za pristup različitim vrstama dostupne podrške), ukoliko nisu prethodno registrovani.

KORAK 3: Korisnici – koji se registruju ili su već registrovani kod biroa JSZ – imaju prvi savjetodavni razgovor sa savjetodavcem JSZ radi prikupljanja dodatnih informacija u svrhu izrade detaljnog individualnog profila (profilisanje). Ovaj profil sadrži sve lične podatke (ime, prezime, telefon, adresa), kao informacije o stepenu obrazovanja, vještinama, prethodnom radnom iskustvu, između ostalog. Ako je osoba profilisana kao zapošljiva, biće uključena u standardne linije usluga JSZ. Profilisanje podržava MOR osiguravanjem dodatnih obuka za savjetodavce JSZ i

predlaganjem instrumenata za profilisanje. Korisnik se iz KORAKA 3 u KORAK 4 uključuje prema informaciji koju je dobio tokom KORAKA 1, prema iskazanom vlastitom interesu za potencijalno učešće u datom Korisničkom putu.

- KORAK 4: Korisnici se nakon profilisanja upućuju izvršiocu granta na osnovne sesije karijernog vođenja. Ove sesije biće od ključnog značaja za (i) izradu individualnog profila; (ii) provjeru ličnih stavova, težnji i potreba; i (iii) upućivanje korisnike na dostupne linije za podršku (bilo na ovaj korisnički put ili standardne linije usluga JSZ).
- KORAK 4.A: Korisnik, na osnovu rezultata profilisanja, dobija savjet izvršioca grantova o mogućnostima koje su na raspolaganju i najprikladnijem korisničkom putu. Kada se korisnik saglasi, izrađuje se individualni plan podrške i dostavlja korisniku i izvršiocu granta radi praćenja. Korisnik koji, na osnovu identifikovanih potreba, uđe u uži izbor tokom osnovne usluge karijernog vođenja (KORAK 4) upućuje se na motivacionu podršku (KORAK 4.B). Nadalje, ako osoba nema adekvatne vještine, biće upućena na napredne usluge karijernog vođenja, uključujući procjenu vještina (KORAK 5) i program obuke (KORAK 5.A ili KORAK 5.B), i na kraju na procjenu kompetencija (KORAK 6). Osobe upućene na obuku u ustanovi (KORAK 5.B) biće podržane u svrhu zapošljavanja kroz subvenciju za zapošljavanje (KORAK 7.B). Ostali pojedinačni korisnici upućuju se na usluge pronalaženja odgovarajućeg posla kod poslodavaca koji su učestvovali u KORAKU 4.C (aktivnosti podizanja svijesti / senzibilizacije koje za rezultat imaju pronalaženje odgovarajućeg posla) ili drugih poslodavaca.
- Korak 4.B: Motivaciona podrška: Korisnici koji su ušli u uži izbor u KORAKU 4 (Osnovne usluge karijernog vođenja) dobiće podršku i pomoć da povećaju svoju motivaciju za angažovanje na tržištu rada.
- KORAK 4.C: Korisnicima se nudi mogućnost da se susretnu sa potencijalnim poslodavcima – koji su upoznati sa strategijama obezbjeđivanja inkluzivnosti – i upoznaju sa njihovom praksom zapošljavanja i dostupnim prilikama za posao. Cilj je priprema za KORAK 7.A i KORAK 7.B.
- KORAK 5: Napredno karijerno vođenje: Korisnicima koji su prethodno upućeni na obuku biće ponuđene dodatne sesije karijernog vođenja, gdje će biti urađena procjena vještina i mapiranje ličnih interesovanja da bi se izabrali najprikladniji modalitet i program obuke.
- KORAK 5A/B: Obuka van radnog mjesta / obuka na radnom mjestu: Korisnici kojima nedostaju vještine za obavljanje zanimanja upućuju se na programe obuke / obrazovanja odraslih, koji se mogu organizovati u ustanovi ili kod poslodavca. Izbor vrste obuke diktiraju: (i) individualni profil i lični stavovi; (ii) rezultati procjene vještina (KORAK 5); i (iii) vrsta izabranog zanimanja (kako je utvrđeno tokom sesija karijernog vođenja). Ukoliko se obuka odvija u obrazovnoj ustanovi ili ustanovi za obuku (KORAK 5.B), kombinovaće se sa podržanim zapošljavanjem (KORAK 7.B).
- KORAK 6: Na kraju svakog programa obuke, korisnik se podvrgava procjeni kompetencija u svrhu provjere stečenog znanja i utvrđivanja izgleda za zapošljavanje.
- KORAK 7.A: Korisnicima za koje je utvrđeno – bilo tokom KORAKA 4 ili nakon KORAKA 6 – da su zapošljivi, daju se informacije o tržištu rada, obuka za traženje posla i podrška pri traženju posla radi (i) prijavljivanja na otvorena radna mjesta, ili (ii) povratak u JSZ radi usluga posredovanja pri zapošljavanju ili učešća u drugim programima aktivne politike zapošljavanja.
- KORAK 7.B: Korisnicima koji su uspješno prošli obuku u ustanovi (KORAK 5.B) biće ponuđena prilika da uđu u subvencionisano zaposlenje u partnerskom preduzeću.
- KORAK 7.C: Korisnicima koji imaju vještine, iskustvo i aspiracije prema preduzetništvu biće upućeni na pomoć pri samozapošljavanju. Ova linija usluga uključuje: (i) usluge poslovnog savjetovanja; (ii) poslovnu obuku (planiranje poslovanja, istraživanje tržišta, računovodstvo, zakonski okvir,

prodaja); (iii) finansijsku podršku za otvaranje preduzeća; i (iv) usluge mentorstva u svrhu registracije i vođenja preduzeća u prvim mjesecima poslovanja.

KORAK 0: Praćenje pružanja usluga i programa, uključujući prelazne i krajnje ishode.

3. MINIMALNI STANDARDI REALIZACIJE USLUGA I PROGRAMA (IZVRŠIOCI GRANTOVA)

3.1. KOMPONENTA 1: AKTIVACIJA, ULAZAK U PROGRAM I OSNOVNO KARIJERNO VOĐENJE

KORAK 1: Aktivnosti dosezanja

Cilj aktivnosti dosezanja (eng. outreach) je doprijeti do krajnjih korisnika, odnosno stupiti u kontakt sa korisnicima koji su neaktivni ili nezaposleni, a ne traže aktivno posao jer: (i) nemaju relevantne informacije, ili (ii) nemaju povjerenje u institucije, ili (iii) uvjereni su da im niko zaista ne može pomoći sa problemima sa kojima se suočavaju.

Ciljevi koje izvršilac granta treba da ostvari u organizaciji i realizaciji aktivnosti dosezanja su: (i) animirati korisnike, (ii) pružiti im pouzdane informacije o dostupnim uslugama (vrste programa i usluga, kriterijumi kvalifikovanosti), (iii) motivisati ih da se aktivno uključe na tržište rada i podići svijest o prednostima plaćenog posla, i (iv) pomoći im da se prijave kod JSZ (administrativni uslov za dobijanje podrške). Ovo će se postići putem kampanja dosezanja i podizanja svijesti koje prate grupne / individualne informativne sesije.

Kampanja dosezanja krajnjih korisnika i podizanja svijesti mora da zadovolji sljedeće minimalne standarde:

- **Sadržaj:** Sadržaj kampanje za dosezanje / podizanje svijesti treba da apostrofira: (i) pružanje tačnih i prilagođenih informacija o pravima i mogućnostima koje Romi imaju na tržištu rada; i (ii) informisanje o prednostima registracije kod JSZ i rada u formalnoj ekonomiji.
- **Dinamika:** kampanja traje najmanje jedan a najviše tri mjeseca.
- **Vid:** kampanja se realizuje kroz najmanje tri od sljedećih vidova:
 - direktno, individualno (obavezno),
 - povezivanje sa javnim službama za zapošljavanje / lokalnim biroima rada, centrima za socijalni rad i drugim javnim organima,
 - leci (u digitalnom i štampanom formatu),
 - infografike,
 - informativni i motivacioni video zapisi,
 - posebno osmišljeni događaji na terenu,
 - objave na društvenim mrežama,
 - TV spotovi i radio džinglovi,
 - gostovanja na TV i radio programima.
- **Kanali komunikacije:** koriste se najmanje dva ili svi sljedeći kanali komunikacije:
 - individualna komunikacija / komunikacija u malim grupama, uz letak i sličan oblik informisanja pisan jednostavnim jezikom, najmanje 400 komada (obavezno),
 - digitalni kanali i društvene mreže (npr. Facebook, Instagram, YouTube), određena internet stranica, aplikacije za razmjenu poruka (Viber, WhatsApp, i sl.),
 - tradicionalni mediji (TV, radio).

Izvršilac granta vodi računa da kroz aktivnosti dosezanja dosegne i do korisnika socijalne pomoći koji mogu učestvovati u Korisničkom putu, u mjeri i obimu u kojima procijeni da je to moguće u odnosu na regiju, nalaze analize tržišta rada i raspoložive resurse.

Potrebno je dosegnuti i informisati najmanje 400 korisnika u okviru KORAKA 1, pri čemu je bitno voditi računa da kampanja informisanja nije usmjerena prema krajnjim korisnicima za koje se može ustanoviti da se do njih doseglo kroz aktivnosti drugih izvršilaca granta koji također implementiraju Korisnički put 4.

Podnosioci prijave za grantove mogu da sprovode kampanje za dosezanje i podizanje svijesti koristeći interne kapacitete, ili da angažuju pružaoce usluga (po osnovu ugovora), ili individualne stručnjake (po osnovu ugovora sa stručnjacima za dosezanje) ili da koriste kombinaciju pristupa. Ukoliko izvršilac granta

odluči da u potpunosti realizuje ovu aktivnost kroz angažovanje spoljnih pružalaca usluga ili individualnih stručnjaka, dužan je da, prilikom podnošenja prijedloga projekta, dostavi Sporazum o saradnji sa pružaocima usluga ukoliko su partneri na projektu (supodnosioci) ili pismo namjere ukoliko su vanjski pružaoci usluga, uključujući, u kraćim crtama, opis njihove misije, strategije i načina pružanja usluga i biografije stručnjaka/inja. U potonjem slučaju, MOR može zahtijevati dodatnu potvrdu spremnosti vanjskog pružaoca usluge da je spreman pružati usluge pod uvjetima koji su definisani u pismu namjere prije samog zaključivanja ugovora te, u slučaju supstancijalnih izmjena u odnosu na inicijalni prijedlog obustaviti finansiranje prijedloga projekta u skladu sa propozicijama iz Uputstva za podnosiocima prijedloga projekta.

Podnosilac je dužan dokazati svoje kapacitete za organizovanje i sprovođenje kampanja za doseganje / podizanje svijesti, uz fokus na postojeće sposobnosti, prethodno i aktuelno iskustvo u radu sa specifičnom ciljnom grupom (Romima) i strategije koje će koristiti da privuče potencijalne korisnike u Korisnički put, te navesti kako će specifični alati, kanali, pristupi i partnerstva dovesti do željenih rezultata.

Praćenje: Učinak izvršioca granta u realizaciji KORAKA 1 mjeri se na osnovu četiri pokazatelja:

1. *Ukupan broj Roma (15-64), neaktivnih ili nezaposlenih, koji nisu registrovani kod JSZ, do kojih se došlo kroz aktivnosti doseganja (kampanje podizanja svijesti i individualne i grupne informativne sesije), po polu (muškarci, žene) i starosnoj grupi (15-29 i 30-64).*
2. *Broj Roma koji su informisani o dostupnoj podršci (korisnički putevi, kriterijumi kvalifikovanosti).*
3. *Ukupan broj Roma propraćenih do JSZ radi registracije, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i nivou obrazovanja.*
4. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su odlučili da učestvuju u Korisničkom putu kao rezultat aktivnosti doseganja (kampanje podizanja svijesti i individualne i grupne informativne sesije), po polu (muškarci, žene), starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i nivou obrazovanja.*

Izvršilac granta dužan je da u svojoj prijavi navede metode i sredstva na osnovu kojih će pružiti dokaze za navedene pokazatelje. Za pokazatelj 3, evidencija JSZ će služiti kao sredstvo validacije. Stoga podnosioci prijedloga projekta trebaju načelno definisati principe razmjene podataka sa JSZ prilikom pripreme prijedloga, a u skladu sa Uputstvom za podnosiocima prijedloga projekta.

KORAK 4: Osnovne usluge karijernog vođenja

Osnovne usluge karijernog vođenja biće pružene svim korisnicima koji su podstaknute da se uključe u Korisnički put kroz aktivnosti doseganja i registrovani kod JSZ (preduslov za pristup uslugama i programima koji su predviđeni Korisničkim putem). Osnovne usluge karijernog vođenja biće pružene za najmanje 40 korisnika koji su podstaknuti da se uključe u Korisnički put i registrovani kod JSZ. Ako izvršilac granta bude imao dovoljno kapaciteta za pružanje osnovnih usluga karijernog vođenja većem broju korisnika zainteresovanih za dati korisnički put, može ih pružiti.

Osnovne usluge karijernog vođenja obuhvataju najmanje dvije sesije od po 45 minuta po korisniku, i to:

- Prva sesija (najmanje 45 minuta) služiće za izgradnju odnosa, provjeru ličnih podataka korisnika, provjeru rezultata profilisanja i razgovor o karijeri i aspiracijama korisnika.
- Tokom druge sesije (najmanje 45 minuta) korisnik dobija informacije o dostupnim uslugama i programima, kao i savjete i uputstva o redoslijedu koji najbolje odgovara njegovim potrebama, sa jedne strane, i zahtjevima tržišta rada, sa druge. Ova sesija treba da rezultira izradom „individualnog plana podrške“ (vidjeti KORAK 4.A), koji će biti od ključnog značaja za upućivanje korisnika na jedan od dostupnih programa (KORAKI 5 do 7). Korisnici koji su zapošljivi biće upućeni da se vrate u JZS u redovan tok usluga.

Osnovne usluge karijernog vođenja treba da ispunjavaju sljedeće minimalne standarde:

- **Dinamika:** Ove usluge se pružaju kroz najmanje dvije sesije od po 45 minuta, u periodu od najmanje jednog do najviše dva mjeseca. Ovaj period se može preklapati sa posljednjim sedmicama KORAKA 1.
- **Minimalan sadržaj usluga karijernog vođenja:** *Informacije o tržištu rada* (informacije o traženim zanimanjima, preduzećima koja otvaraju radna mjesta, geografskim područjima u kojima je potražnja za radnom snagom veća, karakteristikama i kvalifikacijama koje traže preduzeća), *procjena potreba* (individualne osobine, kompetencije, preferencije; psihološka situacija; informalno učenje i neformalno obrazovanje, motivisanost za traženje posla), i mapiranje linija usluga, odnosno koraka u Korisničkom putu (opis linija/koraka, šta korisniku donose i koje rezultate korisnik može očekivati, potrebno vrijeme, finansijska i nefinansijska podrška koja se pruža tokom cijelog procesa).
- **Profil karijernih savjetnika:** Osoblje izvršioca granta ili spoljni stručnjaci zaduženi za osnovne usluge karijernog vođenja treba da imaju profesionalno iskustvo u primijenjenoj psihologiji I/ILI karijernom vođenju / orijentaciji I/ILI upravljanju ljudskim resursima I/ILI psihoterapiji koja se odnosi na rad/posao ili karijeru, te najmanje dvije godine iskustva u radu sa kategorijama stanovništva u nepovoljnom položaju.

Izvršilac granta može pružati navedene usluge koristeći interne kapacitete, ili angažovati pružaoce usluga (po osnovu ugovora) ili individualne stručnjake (po osnovu ugovora). Ukoliko izvršilac granta odluči da u potpunosti ili djelimično angažuje pružaoce usluga ili individualne stručnjake kao vanjske saradnike, dužan je da, prilikom podnošenja prijedloga projekta dostavi Sporazum o saradnji sa pružiocima usluga ukoliko su partneri na projektu (supodnosioci) ili pismo namjere ukoliko su vanjski pružaoce usluga, uključujući, u kraćim crtama, opis njihove misije, strategije i načina pružanja usluga i biografije stručnjaka/inja. U potonjem slučaju, MOR može zahtijevati dodatnu potvrdu spremnosti vanjskog pružaoce usluge da je spreman pružati usluge pod uvjetima koji su definisani u pismu namjere prije samog zaključivanja ugovora te, u slučaju supstancijalnih izmjena u odnosu na inicijalni prijedlog obustaviti finansiranje prijedloga projekta u skladu sa propozicijama iz Uputstva za podnosiocce prijedloga projekta.

Praćenje: Učinak izvršioca granta u realizaciji usluga osnovnog karijernog vođenja mjeri se na osnovu dva pokazatelja:

1. *Ukupan broj Roma (15-64) u ciljnoj grupi koji su prošli kroz dvije sesije osnovnog karijernog vođenja, po polu (muškarci, žene) i starosnoj grupi (15-29 i 30-64).*
2. *Ukupan broj Roma upućenih, ovim redom, na: (i) programe obuke (KORAK 5), (ii) subvencionisano zapošljavanje (KORAK 7.B), (iii) podršku samozapošljavanju (KORAK 7.C) i (iii) obuku za traženje posla i podršku pri traženju posla (KORAK 7.A), po polu, starosnoj grupi (15-29, 30-64) i stepenu obrazovanja.*

Izvršilac granta dužan je da u svojoj prijavi navede metode i sredstva na osnovu kojih će pružiti dokaze za navedene pokazatelje.

KORAK 4.A: Individualni plan podrške

Ishod osnovnih usluga karijernog vođenja biće „individualni plan podrške“, gdje se korisnik i savjetnik za karijerno vođenje iz redova izvršioca granta dogovaraju o vrsti, redoslijedu i vremenskom okviru usluga i programa koje će korisnik dobiti. Ovaj plan biće sastavni dio osnovne usluge karijernog vođenja (KORAK 4), a izrađuje ga savjetnik za karijerno vođenje koji zadovoljava stručni profil detaljno naveden iznad (KORAK 4).

Minimalni standardi kvaliteta koji se primjenjuju na **individualni plan podrške** odnose se na:

- **Sadržaj:** Plan sadrži lične podatke korisnika, osnovne informacije o izvršiocu grantova, kao i opis, vremenski okvir i načine realizacije usluga i programa. Osnovni obrazac Individualnog plana podrške će pripremiti MOR i dostaviti izvršiocima granta prije početka implementacije korisničkog puta.
- **Relevantnost:** Plan treba odgovarati profilu korisnika, njegovim potrebama, tj. treba odraziti njegove potrebe u pogledu podrške zapošljavanju (kao što je navedeno u procjeni potreba i mapiranju linija usluga koje trebaju biti pružene), sa jedne strane, kao i zahtjeve tržišta rada, sa druge.

Praćenje: Učinak izvršioca granta u realizaciji ovog KORAKA mjeri se na osnovu dva pokazatelja:

1. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su zaključili individualni plan podrške, po polu (muškarci, žene), starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja.*
2. *Broj individualnih planova podrške koji su usklađeni sa profilom korisnika, njegovim potrebama i zahtjevima tržišta rada.*

Izvršilac granta dužan je da u svojoj prijavi navede metode i sredstva na osnovu kojih će pružiti dokaze za pokazatelj br. 1. Za drugi pokazatelj, izvršilac granta utvrđuje koherentnost i relevantnost na osnovu provjere svih individualnih planova podrške u odnosu na individualni profil korisnika i potrebe, te rezultate na tržištu rada na kraju podrške.

Korak 4.B: Motivaciona podrška

Izvršilac granta organizuje i realizuje - u sklopu osnovnih usluga karijernog vođenja u KORAKU 4 - konkretne sesije podrške za sve korisnike koje su na ove usluge uputili savjetnici karijernog vođenja (KORAK 4).

Motivaciona podrška mora da zadovolji sljedeće minimalne standarde:

- **Sadržaj:** Sadržaj utvrđuje stručnjak izvršioca granta na osnovu: (i) individualnog profila i (ii) rezultata osnovnih usluga karijernog vođenja. Sesije vodi praktičar/stručnjak sa iskustvom u primijenjenoj psihologiji ili psihoterapiji, koji poznaje tehnike kognitivno-bihevioralnih, geštalt, transakcionih te konstruktivističkih ili drugih naučno validnih/priznatih teorija/psihoterapijskih škola.
- **Dinamika:** Psihološka/motivaciona podrška pruža se kroz četiri individualne sesije, svaka trajanja 60 minuta, u povjerljivom i privatnom okruženju. Dvije sesije održaće se tokom KORAKA 4 (Osnovne usluge karijernog vođenja), a dvije tokom učešća u programima obuke (KORAK 5.A i KORAK 5.B) ili programima podržanog zapošljavanja (KORAK 7.B) u svrhu smanjenja rizika od prijevremenog odustajanja.
- **Profil savjetnika za psihološko/motivaciono savjetovanje:** Stručnjaci koji vode psihološku i motivacionu podršku moraju imati stručno obrazovanje iz oblasti psihologije i/ili priznatu obuku psihoterapije, sa minimalno dvije godine radnog iskustva na poslovima pružanja individualne pomoći kategorijama stanovništva u nepovoljnom položaju.

Izvršilac granta može obezbijediti navedenu psihološku i motivacionu podršku koristeći interne kapacitete, ili angažovati pružaoce usluga (po osnovu ugovora) ili individualne stručnjake (po osnovu ugovora). Ukoliko izvršilac granta odluči da u potpunosti ili djelimično angažuje pružaoce usluga ili individualne stručnjake kao vanjske saradnike, dužan je da prilikom podnošenja prijedloga projekta dostavi Sporazum o saradnji sa pružiocima usluga ukoliko su partneri na projektu (supodnosioci) ili pismo namjere ukoliko su vanjski pružaoци usluga, uključujući, u kraćim crtama, opis njihove misije, strategije i načina pružanja usluga i biografije stručnjaka/inja. U potonjem slučaju, MOR može zahtijevati dodatnu potvrdu spremnosti vanjskog pružaoца usluge da je spreman pružati usluge pod uvjetima koji su definisani u pismu namjere prije samog

zaključivanja ugovora te, u slučaju supstancijalnih izmjena u odnosu na inicijalni prijedlog obustaviti finansiranje prijedloga projekta u skladu sa propozicijama iz Uputstva za podnosiocce prijedloga projekta.

Praćenje: Učinak izvršioca granta u realizaciji usluga motivacione podrške mjeri se na osnovu dva pokazatelja:

1. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su prošli kroz četiri sesije psihološke i motivacione podrške, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja.*
2. *Ukupan broj Roma (15-64) upućenih, ovim redom, na: (i) programe obuke (KORAK 5.A i KORAK 5.B), (ii) subvencionisano zapošljavanje (KORAK 7.B) i (iii) podršku samozapošljavanju (KORAK 7.C), po starosnoj grupi (15-29 i 30-64), vrsti nepovoljne situacije i stepenu obrazovanja.*

Izvršilac granta dužan je da u svojoj prijavi navede metode i sredstva na osnovu kojih će pružiti dokaze za navedene pokazatelje.

Korak 4.C: Podizanje svijesti i senzibilizacija poslodavaca i kandidata u svrhu lakšeg pronalaženja odgovarajućeg posla

Izvršilac granta dužan je da: (i) identifikuje najmanje 6 preduzeća (potencijalnih poslodavaca) spremnih da zaposle korisnike koji pripadaju ciljnoj grupi, (ii) organizuje najmanje dvije radionice u svrhu informisanja i podizanja svijesti za potencijalne poslodavce, na kojima će biti riječi o izazovima i prednostima zapošljavanja diverzne radne snage, i (iii) organizuje individualne sastanke između potencijalnih poslodavaca i kandidata da bi se olakšali razmjena informacija relevantnih za proces pronalaženja odgovarajućeg posla ili upošljavanja osoba iz ciljne grupe.

Podizanje svijesti / senzibilizacija potencijalnih poslodavaca i kandidata mora da zadovolji sljedeće minimalne standarde:

- **Sadržaj:** Dvije radionice namijenjene potencijalnim poslodavcima i jedna vođena diskusija između potencijalnog poslodavca i kandidata sa ciljem da se: (i) podigne svijest poslodavaca o prednostima diverzne radne snage, (ii) odgovori na predrasude i stereotipe koji utiču na ciljnu grupu, (iii) istaknu potencijal i kompetencije individualnih kandidata, te (iv) obezbijedi platforma gdje potencijalni poslodavci i kandidati mogu da razmijene informacije, međusobno se upoznaju i steknu uvid u odgovarajuće potrebe.
- **Dinamika:** Dvije radionice, svaka u trajanju od 3 sata, za potencijalne poslodavce i jedna vođena diskusija u trajanju od najmanje 3 sata između potencijalnih poslodavaca i kandidata koja će se održati u prvih šest mjeseci projekta/korisničkog puta.
- **Profil fasilitatora radionica:** Stručnjaci koji vode radionice za podizanje svijesti i diskusije moraju imati profesionalno iskustvo u andragogiji I/ILI karijernom vođenju / orijentaciji I/ILI upravljanju različitošću (eng. diversity management) I/ILI primijenjenoj psihologiji, te prethodno iskustvo u pružanju pomoći kategorijama stanovništva u nepovoljnom položaju.

Podnosilac prijave za grant može pružati napredne usluge karijernog vođenja koristeći interne kapacitete, ili angažovati pružaoce usluga (po osnovu ugovora) ili individualne stručnjake (po osnovu ugovora). Ukoliko izvršilac granta odluči da u potpunosti ili djelimično angažuje pružaoce usluga ili individualne stručnjake kao vanjske saradnike, dužan je da prilikom podnošenja prijedloga projekta dostavi Sporazum o saradnji sa pružaoциma usluga ukoliko su partneri na projektu (supodnosioci) ili pismo namjere ukoliko su vanjski pružaoци usluga, uključujući, u kraćim crtama, opis njihove misije, strategije i načina pružanja usluga i biografije stručnjaka/inja. U potonjem slučaju, MOR može zahtijevati dodatnu potvrdu spremnosti vanjskog pružaoца usluge da je spreman pružati usluge pod uvjetima koji su definisani u pismu namjere prije samog

zaključivanja ugovora te, u slučaju supstancijalnih izmjena u odnosu na inicijalni prijedlog obustaviti finansiranje prijedloga projekta u skladu sa propozicijama iz Uputstva za podnosiocce prijedloga projekta.

Praćenje: Učinak izvršioca granta u sprovođenju aktivnosti podizanja svijesti / senzibilizacije potencijalnih poslodavaca i kandidata mjeri se na osnovu dva pokazatelja:

1. *Ukupan broj Roma koji su učestvovali na vođenoj radionici sa poslodavcima, po polu (muškarci, žene), starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja.*
2. *Ukupan broj Roma koji su zaposleni (po polu, starosnoj grupi i stepenu obrazovanja) kod poslodavaca koji su pohađali radionicu o podizanju svijesti / senzibilizaciji po isteku šest mjeseci nakon završetka Korisničkog puta (mjeri MOR).*

Izvršilac granta dužan je da u svojoj prijavi navede metode i sredstva na osnovu kojih će pružiti dokaze za navedene pokazatelje.

3.2. KOMPONENTA 2: RAZVOJ VJEŠTINA

KORAK 5: Napredne usluge karijernog vođenja (procjena vještina)

Napredne usluge karijernog vođenja biće pružene svim korisnicima koji su raspoređeni tokom KORAKA 4 (usluge karijernog vođenja) na programe obuke. Ove usluge karijernog vođenja sastoje se od najmanje jedne sesije od 60 minuta po korisniku, gdje se utvrđuju pojedinačna interesovanja i procjenjuju osnovne vještine. Izvršilac granta može da koristi alate koji su dati za Sekciju 1 i relevantan komplet alata koji su dati u publikaciji MOR-a *Surfing the Labour Market: Job Search Skills for Young People* (Snalaženje na tržištu rada: vještine traženja posla za mlade ljude) (MOR, Ženeva, 2012), druge publikacije i alate MOR-a ili bilo koji drugi alat kojim raspolažu. MOR će izvršiocima granta čiji su prijedlozi projekta odabrani za podršku ponuditi pregled relevantnih dostupnih alata, vodiča i, općenito, publikacija koje se mogu koristiti za pružanje ove usluge tokom pripreme za implementaciju Korisničkog puta u skladu sa Uputstvom za podnosiocce prijedloga projekta.

Napredne usluge karijernog vođenja treba da ispunjavaju sljedeće minimalne standarde:

- **Dinamika:** Napredne usluge karijernog vođenja realizuju se u jednoj sesiji od 60 minuta po korisniku, najmanje dvije sedmice prije početka kursa obuke.
- **Alat za procjenu vještina:** Osnovni uslov koji se postavlja izvršiocima grantova je da alat za procjenu vještina korisnika pruža jasne indikacije o: (i) izabranom zanimanju; (ii) stručnim i osnovnim vještinama za podizanje zapošljivosti koje korisnik treba da stekne da bi obavljao izabrano zanimanje; (iii) preferirani način obuke (van radnog mjesta/na radnom mjestu).
- **Profil savjetnika za karijerno vođenje:** Osoblje izvršioca granta ili vanjski saradnici zaduženi za napredne usluge karijernog vođenja (procjena vještina) moraju da imaju profesionalno iskustvo u andragogiji I/ILI karijernom vođenju / orijentaciji I/ILI upravljanju ljudskim resursima I/ILI stručnom osposobljavanju i obuci, uz prethodno iskustvo u pružanju usluga kategorijama stanovništva u nepovoljnom položaju.

Podnosilac prijave za grant može pružati ovu vrstu aktivnosti koristeći interne kapacitete, ili angažovati pružaoce usluga (po osnovu ugovora) ili individualne stručnjake (po osnovu ugovora). Ukoliko izvršilac granta odluči da u potpunosti ili djelimično angažuje pružaoce usluga ili individualne stručnjake kao vanjske saradnike, dužan je da, prilikom podnošenja prijedloga projekta dostavi Sporazum o saradnji sa pružaoциma usluga ukoliko su partneri na projektu (supodnosioci) ili pismo namjere ukoliko su vanjski pružaoци usluga, uključujući, u kraćim crtama, opis njihove misije, strategije i načina pružanja usluga i biografije stručnjaka/inja. U potonjem slučaju, MOR može zahtijevati dodatnu potvrdu spremnosti vanjskog pružaoца usluge da je spreman pružati usluge pod uvjetima koji su definisani u pismu namjere prije samog

zaključivanja ugovora te, u slučaju supstancijalnih izmjena u odnosu na inicijalni prijedlog obustaviti finansiranje prijedloga projekta u skladu sa propozicijama iz Uputstva za podnosiocce prijedloga projekta.

Praćenje: Učinak izvršioca granta u realizaciji naprednih usluga karijernog vođenja mjeri se na osnovu dva pokazatelja:

1. *Ukupan broj Roma (15-64) u ciljnoj grupi koji su prošli kroz sesije naprednog karijernog vođenja, po polu, stepenu obrazovanja i starosnoj grupi (15-29 i 30-64).*
2. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su upućeni, ovim redom, na: (i) obuku kod poznatog poslodavca (KORAK 5.A), ili (ii) obuku u ustanovi (KORAK 5.B), po zanimanju, polu, starosnoj grupi i stepenu obrazovanja*

Izvršilac granta dužan je da u svojoj prijavi navede metode i sredstva na osnovu kojih će pružiti dokaze za navedene pokazatelje.

KORAK 5.A: Obuka za poznatog poslodavca

Obuka na radnom mjestu biće obezbijedena za korisnike koji nemaju stručne vještine i/ili radno iskustvo za obavljanje zadataka u izabranom zanimanju, što je utvrđeno na sesijama u okviru naprednog karijernog vođenja. Kursevima obuke na radnom mjestu predviđeno je da se najmanje 70% vremena obuke provede na radu, u stvarnom radnom okruženju. Kurseve obuke na radnom mjestu koje organizuje i realizuje / omogućava izvršilac granta: (i) za rezultat imaju pisano priznavanje ishoda učenja, i (ii) predviđeni su za zanimanja koja su tražena na tržištu rada, kako je utvrđeno na osnovu dostupnih informacija o tržištu rada.

Obuka kod poznatog poslodavca mora zadovoljiti sljedeće minimalne standarde:

- **Ugovor:** Obuka na radnom mjestu zasniva se na (i) ugovoru o radu ili, ukoliko je to moguće u datoj administrativnoj jedinici, (ii) ugovoru o stručnom osposobljavanju. Osnovni uslov je da ugovorom bude predviđena osnovna socijalna zaštita i standardi zaštite na radu u skladu sa zakonom. Ako komponentu obuke organizuje privatni ili javni organizator usluga obrazovanja ili obuke odraslih, primjenjuju se minimalni standardi navedeni u KORAKU 5.B. Prilikom zaključenja ugovora o radu, potrebno je donijeti poseban dokument koji jasno definiše vještine i kompetencije koje će krajnji korisnik steći, odnosno ishode učenja koje garantuje vrijeme provedeno na obuci na radnom mjestu, kao i oblike podrške koju će krajnji korisnik dobiti (mentorstvo, broj sati provedenih na učenju, tematske cjeline koje će biti obrađene, itd.), a u skladu sa narednom tačkom.
- **Sadržaj programa obuke:** Sadržaj programa obuke biće određen prije početka obuke i naveden u planu obuke (šablon će obezbijediti MOR-ov projekat), koji sadrži opis radnih zadataka, ishoda učenja koje korisnik treba da postigne i sredstva za provjeru postizanja ishoda učenja. Na kraju kursa, korisnik polaže završni test, nakon čega dobija potvrdu koju izdaje partnersko preduzeće / organizacija (šablon će obezbijediti MOR-ov projekat).
- **Naknada korisnicima za obuku:** Korisnik ima pravo na minimalnu bruto mjesečnu platu ili, u slučaju zaključivanja ugovora o stručnom osposobljavanju, na maksimalnu naknadu koju korisnik može primiti a da ne bude brisan iz evidencije nezaposlenih osoba prema važećim propisima u datoj administrativnoj jedinici. Idealno, mjesečna naknada tokom trajanja obuke ne bi trebala biti manja od 20% of prosječne mjesečne neto plate. Ako se komponenta obuke izvodi u ustanovi za obrazovanje ili obuku odraslih, primjenjuje se naknada navedena u KORAKU 5.B.
- **Dinamika i intenzitet:** Programi obuke traju najmanje tri, a najviše šest mjeseci, sa 30 časova obuke sedmično. Trajanje programa obuke određuje se na osnovu (i) individualnog profila korisnika (kao što je utvrđeno tokom pružanja naprednih usluga karijernog vođenja) i (ii) složenosti radnih zadataka koje treba da obavlja.

- **Edukatori:** Partnersko preduzeće/organizacija obezbjeđuje dostupnost edukatora/mentora koji će nadgledati proces savladavanja gradiva. Edukatori su zaposleni u preduzeću/organizaciji i imaju najmanje tri godine radnog iskustva u preduzeću/organizaciji ili izabranom zanimanju. Ukoliko za ovaj zadatak nema zaposlenog izvršioca, partnersko preduzeće/organizacija u obavezi je da angažuje vanjskog saradnika (sa relevantnim stručnim vještinama i najmanje tri godine iskustva na datom radnom mjestu i/ili u svojstvu stručnog edukatora).
- **Objekti u kojima se vrši obuka:** Partnersko preduzeće obezbjeđuje sigurno i zdravo radno okruženje i adekvatne uslove za obuku i rad. Šablon kontrolne liste za provjeru minimalnih standarda zaštite zdravlja, sigurnosti i osposobljavanja izvršiocu granta obezbjeđuje MOR-ov projekat.
- **Dotatne naknade:** Izvršilac granta vodi računa da korisnicama – majkama majkama i/ili samohranim roditeljima bude obezbijeđena mogućnost čuvanja djece tokom izvođenja obuke. Naknada za prevoz ili prevoz biće obezbijeđena korisnicama čije je prebivalište udaljeno 8 km ili više od objekta u kom se vrši obuka, pod uslovom da ne postoji neka druga mogućnost obuke u blizini prebivališta korisnika.

Napomena: Izvršiocu grantova su obavezni da se vode principom zaštite interesa krajnjih korisnika, što podrazumijeva da modaliteti podrške trebaju osigurati da krajnji korisnik ne prima podršku na način koji njegov položaj može učiniti nepovoljnijim ili ga izložiti rizicima koji proističu iz zakonskih propisa. Na primjer, ukoliko je krajnji korisnik nezaposlen i obučava se na temelju ugovora o stručnom osposobljavanju, iznos naknada koji krajnji korisnik prima ne smije preći prag koji ga dovodi u rizik da bude brisan iz evidencije nezaposlenih osoba, ukoliko je takav prag propisan u određenoj administrativnoj jedinici. Izvršilac granta je, u tom smislu, dužan pronaći odgovarajuće načine pružanja pojedinačnih usluga koje ne afektiraju krajnjeg korisnika. Na primjer, uslugu prevoza može ugovoriti izvršilac granta. Princip zaštite interesa krajnjih korisnika ne može biti interpretiran na način da se krajnjim korisnicima ne isporuči usluga zbog potencijalnih rizika nego podrazumijeva iznalaženje zakonitog i etičnog načina za osiguranje usluga definisanih u ovom dokumentu. Potencijalne izazove i ograničenja u vezi sa pružanjem određenih usluga u skladu sa standardima utvrđenim u okviru ovoga dokumenta, podnosiocima projekta trebaju identifikovati u fazi pripreme prijedloga te ih jasno naznačiti u prijedlogu zajedno sa ponuđenim potencijalnim rješenjima za prevazilaženje identifikovanih izazova/ograničenja.

Poslodavci kod kojih će se sprovoditi obuke na radnom mjestu trebaju biti navedeni u prijedlogu projekta i potpisati Sporazum o saradnji. Ukoliko se u toku realizacije projekta pojave novi poslodavci koji iskažu interes za učešće u obukama, a ispunjavaju zadate uslove, oni dostavljaju potpisano pismo namjere izvršiocu granta prije sprovođenja obuke.

Praćenje: Učinak izvršilaca grantova u realizaciji obuke kod poznatog poslodavca mjeriće se na osnovu tri pokazatelja:

1. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su zaposleni kroz obuku kod poznatog poslodavca, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja na ulasku u program.*
2. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su završile kurs obuke i dobili potvrdu, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja na ulasku u program.*
3. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su zaposleni po isteku šest mjeseci nakon završetka obuke (po polu, starosti i stepenu obrazovanja).*

Izvršilac granta dužan je da u svojoj prijavi navede metode i sredstva na osnovu kojih će pružiti dokaze za navedene pokazatelje.

KORAK 5.B: Obuka u ustanovi

Obuka u ustanovi obezbjeđuje se: (i) korisnicima koji su završili samo osnovno obrazovanje i nemaju stručne vještine za rad u određenom zanimanju, (ii) korisnicima koji su završili srednje obrazovanje koje nije stručno i tehničko, (tj. gimnaziju), i treba da razviju vještine za određeno zanimanje, (iii) korisnicima koji su završili srednje stručno obrazovanje ili visoko obrazovanje u oblastima zanimanja koje nisu tražene i treba im prekvalifikacija da bi povećale zapošljivost, (iv) korisnicima čije su vještine narušene usljed produženih perioda nezaposlenosti ili neaktivnosti.

Obuke u ustanovi predviđaju da se najmanje 70% vremena obuke provede u obrazovnoj ustanovi (školi ili obrazovnom centru, odnosno organizatoru obrazovanja odraslih). Obuke u ustanovi koje organizuju i realizuju izvršioци grantova: (i) za rezultat imaju priznatu kvalifikaciju koja omogućava napredovanje na tržištu rada, (ii) predviđeni su za zanimanja koja su tražena na tržištu rada, kako je utvrđeno na osnovu dostupnih informacija o tržištu rada, i (iii) odgovaraju potrebama korisnika, kako je utvrđeno tokom pružanja naprednih usluga karijernog savjetovanja (KORAK 5). Obuka u ustanovi kombinuje se sa subvencionisanim zapošljavanjem (KORAK 7.B) sa ciljem olakšavanja zapošljavanja korisnika, izuzev ukoliko drugačije nije utvrđeno u KORAKU 6, odnosno ukoliko nije procijenjeno da je krajnji korisnik po završetku obuke zapošljiv i tada se upućuje na KORAK 7.A.

Programi obuke u ustanovi moraju zadovoljiti sljedeće minimalne standarde:

- **Sadržaj obuke:** Sadržaj programa obuke u ustanovi: (i) definiše se prije početka obuke, (ii) počiva na odobrenim nastavnim planovima i programima i (iii) detaljno je naveden u individualnom planu obuke. U planu obuke navode se ishodi učenja koje korisnik treba da postigne i način provjere njihovog ostvarenja.
- **Osnovne vještine za povećanje zapošljivosti:** Programi obuke u ustanovi obuhvataju obuku za sticanje osnovnih vještina („mekih“ vještina) koje povećavaju zapošljivost (kako učiti, timski rad, rješavanje problema, komunikacija, i sl.). Ukoliko osnovne vještine koje povećavaju zapošljivost ne budu ugrađene u programe obuke, izvršilac grant organizuje zasebnu radionicu sa fokusom na „meke“ vještine, u trajanju od najmanje 20 sati, koju vode iskusni edukatori (sa najmanje tri godine iskustva).
- **Provjera ishoda učenja:** Obuka u ustanovi završava kvalifikacijom, odnosno ishodom učenja, koju je verifikovala / akreditovala relevantna institucija. Izuzetno, ako određeno zanimanje ili region nema programe koji vode do zvanično priznatih ishoda učenja, može se prihvatiti obična potvrda koju će izdati registrovani organizator obuke ako je obrazloženje dokumentovano i argumentovano
- **Dinamika i intenzitet:** Obuka u ustanovi traje najmanje dva, a najviše šest mjeseci, sa najmanje 100 časova obuke. Najmanje 75% vremena obuke odvija se kroz praktičnu obuku u radnom okruženju. Svako odstupanje mora biti adekvatno argumentovano. Za kurseve koje je akreditovala nadležna institucija, trajanje i intenzitet savladavanja gradiva, kao i udio praktične u odnosu na teorijsku nastavu, određuju se odgovarajućim nastavnim planovima i programima, što znači da se ne primjenjuju kriteriji dinamike i intenziteta sa početka ovog paragrafa.
- **Organizatori obuke:** Obuke u ustanovi organizuju isključivo javne ili privatne ustanove za obrazovanje i obuku / osposobljavanje koje su registrovane kod nadležnog organa i akreditovane kao organizatori obrazovanja i obuke odraslih. Ukoliko akreditovani organizatori obrazovanja i obuka/osposobljavanja ne postoje na datoj lokaciji ili za određeno zanimanje, izvršilac granta može razmotriti angažovanje neakreditovanih organizatora pod uslovom da se dostave odgovarajući dokazi, , odnosno obrazloženje o nužnosti takvog izbora. Ukoliko se izvršilac granta osloni na neakreditovane organizatore obrazovanja i obuke, dužan je voditi računa o kvalitetu programa obuke i o tome da ispunjavaju minimalne standarde zaštite zdravlja i sigurnosti, da posjeduju adekvatne objekte za obuku (šablon kontrolne liste za provjeru ispunjenosti navedenih minimalnih standarda obezbjeđuje MOR-ov projekat) i da imaju kvalifikovane edukatore (sa relevantnim

stručnim vještinama i najmanje tri godine iskustva u datom zanimanju i/ili u svojstvu stručnog edukatora).

- **Naknada za obuku:** Troškovi obuke u ustanovi trebaju biti u potpunosti ili većinski pokriveni za korisnike obuke u ustanovi čiji profil pokazuje da su u riziku na tržištu rada i da ne mogu sami pokriti troškove obuke. Osim toga, korisnicima za koje se procijeni da su u riziku od napuštanja obuke zbog egzistencijalnih pitanja, odnosno zbog potrebe za povremenim i/ili neformalnim radom kojim osiguravaju prihode za život, potrebno je pružiti dodatnu naknadu u iznosu minimalne satnice ili što bliže iznosu minimalne satnice a da ne prekoračuje iznos koji potencijalno vodi do brisanja sa evidencije nezaposlenih ili gubitka drugih prava. U tom slučaju, korisnik se treba formalno obavezati na redovno prisustvo i završetak programa obuke.
- **Dodatne naknade:** Izvršilac granta vodi računa da korisnicima – majkama majkama i/ili samohranim roditeljima bude obezbijeđena mogućnost čuvanja djece tokom izvođenja obuke. Naknada za prevoz ili prevoz biće obezbijeđena korisnicima čije je prebivalište udaljeno 8 km ili više od objekta u kom se vrši obuka, pod uslovom da ne postoji neka druga mogućnost obuke u blizini njenog prebivališta. Vidjeti napomenu iz KORAKA 5.A.

Organizatori obuke u ustanovi i organizatori obuke koji imaju zadatak da realizuju osnovne kurseve za povećanje zapošljivosti (sticanje mekih vještina) trebaju biti navedeni u prijedlogu projekta i potpisati Sporazum o saradnji.

Praćenje: Učinak izvršioca granta u realizaciji obuke u ustanovi mjeri se na osnovu četiri pokazatelja:

1. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su završili kurs obuke u ustanovi, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja na ulasku u program.*
2. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su završili kurs obuke i dobili potvrdu, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja na ulasku u program.*
3. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su zaposleni na formalnom tržištu rada po isteku šest mjeseci nakon završetka obuke (po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja na ulasku u program.*
4. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su zaposleni uz subvenciju za podržano zapošljavanje po isteku šest mjeseci nakon završetka obuke (po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja na ulasku u program (mjeri MOR).*

Izvršilac granta dužan je da u svojoj prijavi navede metode i sredstva na osnovu kojih će pružiti dokaze za navedene pokazatelje.

KORAK 6: Procjena individualnih kompetencija

Za korisnike koji uspješno završe obuku na radnom mjestu (KORAK 5.A) ili program obuke u ustanovi (KORAK 5.B), izvršilac granta organizuje nezavisnu provjeru stečenih kompetencija. Ovaj zadatak biće povjeren savjetnicima za napredno karijerno vođenje (vidjeti KORAK 5) sa ciljem da se ažurira profil kompetencija pojedinaca za ulazak na tržište rada.

Procjena individualnih kompetencija treba da zadovolji sljedeće minimalne standarde:

- **Dinamika:** procjena se vrši tokom jedne sesije od 60 minuta po korisniku, najviše dvije sedmice nakon završetka kursa.
- **Procjena kompetencija:** Izvršilac granta može izabrati instrument za procjenu po svom nahođenju. Osnovni uslov je da instrument za procjenu korisniku i bude jasan u pogledu: (i) percepirane relevantnosti završenog programa obuke i (ii) stručnih i osnovnih vještina koje povećavaju zapošljivost, a koje je korisnik stekao za izabrano zanimanje.

- **Profil savjetnika za karijerno vođenje:** Osoblje izvršioca granta ili vanjski saradnici zaduženi za procjenu kompetencija moraju da imaju profesionalno iskustvo u andragogiji I/ILI karijernom vođenju / orijentaciji I/ILI upravljanju ljudskim resursima I/ILI stručnom osposobljavanju i obuci, uz prethodno iskustvo u organizovanju programa stručne provjere individualnih kompetencija.

Izvršilac granta može vršiti procjenu kompetencija koristeći interne kapacitete, ili angažovati pružaoce usluga (po osnovu ugovora) ili individualne stručnjake (po osnovu ugovora). Ukoliko izvršilac granta odluči da u potpunosti ili djelimično angažuje pružaoce usluga ili individualne stručnjake kao vanjske saradnike, dužan je da prilikom podnošenja prijedloga projekta dostavi Sporazum o saradnji sa pružiocima usluga ukoliko su partneri na projektu (supodnosioci) ili pismo namjere ukoliko su vanjski pružaoци usluga, uključujući, u kraćim crtama, opis njihove misije, strategije i načina pružanja usluga i biografije stručnjaka/inja. U potonjem slučaju, MOR može zahtijevati dodatnu potvrdu spremnosti vanjskog pružaoца usluge da je spreman pružati usluge pod uvjetima koji su definisani u pismu namjere prije samog zaključivanja ugovora te, u slučaju supstancijalnih izmjena u odnosu na inicijalni prijedlog obustaviti finansiranje prijedloga projekta u skladu sa propozicijama iz Uputstva za podnosiocе prijedloga projekta.

Praćenje: Učinak izvršioca granta u realizaciji procjene kompetencija mjeri se na osnovu dva pokazatelja:

1. *Ukupan broj Roma (15-64) za koje je urađena procjena kompetencija, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja.*
2. *Ukupan broj Roma (15-64) (i) koji smatraju da je obuka relevantna za njihove potrebe, (ii) koji su stekli stručne i osnovne vještine koje povećavaju zapošljivost za obavljanje izabranog zanimanja.*

Izvršilac granta dužan je da u svojoj prijavi navede metode i sredstva na osnovu kojih će pružiti dokaze za navedene pokazatelje.

3.3. KOMPONENTA 3: PODRŠKA ZAPOŠLJAVANJU

KORAK 7.A. Obuka za traženje posla i podrška pri traženju posla

Obuka za traženje posla i podrška pri zapošljavanju obezbjeđuju se: (i) onim korisnicima koji su tokom KORAKA 4 (osnovne usluge karijernog vođenja) profilisani kao zapošljivi na tržištu rada, i (ii) onim korisnicima koji su uspješno prošli program obuke (KORAK 5) i stekli kompetencije potrebne za obavljanje izabranog zanimanja (KORAK 6), kao i (iii) korisnicima kojima je potrebna dodatna podrška koja ne može biti obezbijedena u okviru Korisničkog puta. Osnovni cilj ove linije usluga je opremiti ciljnu grupu vještinama potrebnim za samostalno kretanje na tržištu rada, prijavljivanje na upražnjena radna mjesta i/ili aktivne mjere politike zapošljavanja koje sprovodi JSZ.

Obuka za traženje posla i podrška pri zapošljavanju treba da ispunjavaju sljedeće minimalne standarde:

- **Dinamika:** Obuka za traženju posla i podrška pri traženju posla sastoji se od najmanje 20 sati grupnog savjetovanja tokom 30 dana za sve grupe korisnika. Ova linija usluga organizuje se i realizuje u roku od dvije sedmice od trenutka kada je osoba profilisana kao zapošljiva (KORAK 4), i u roku od dvije sedmice od procjene da korisnik ima kompetencije potrebne za obavljanje izabranog zanimanja (KORAK 6).
- **Načini izvođenja:** Obuka za traženje posla i podrška pri traženju posla nudi se kroz grupne radionice u trajanju od najmanje dva i najviše šest sati po sesiji za najmanje 5 i najviše 10 učesnika po radionici.
- **Sadržaj:** Minimalan sadržaj obuke za traženje posla i usluga podrške pri traženju posla koje izvršioци grantova treba da pruže ciljnoj grupi obuhvataju: (i) pripremu biografije i popunjavanje prijave za posao (4 sata, vidjeti Odjeljak 3. publikacije MOR-a „Snalaženje na tržištu rada”); (ii) priprema za razgovor za posao (4 sata, vidjeti Odjeljak 5. publikacije MOR-a „Snalaženje na tržištu rada”); (iii)

planiranje traženja posla (4 sata, vidjeti Odjeljak 4. u pomenutoj MOR-ovoj publikaciji); (iv) evaluaciju ponuda za posao (2 sata, vidjeti Odjeljak 6. u MOR-ovoj publikaciji); i (v) dodatnu podršku koja je dostupna u JSZ (4 sata) organizovana u saradnji sa JSZ/lokalnim biroom za zapošljavanje, u cilju pružanja informacija o dostupnim programima aktivne politike zapošljavanja, kriterijumima kvalifikovanosti, procesu prijavljivanja i drugim administrativnim uslovima.

- **Profil karijernih savjetnika:** Osoblje izvršioca granta ili vanjski saradnici zaduženi za izvođenje obuke za traženje posla i podršku pri zapošljavanju moraju imati profesionalno iskustvo u upravljanju ljudskim resursima, regrutovanju, traženju radne snage I/II posredovanju pri zapošljavanju (npr. privatne agencije za zapošljavanje) I/II savjetovanju i podršci pri traženju posla (kao dio JSZ-a, organizacije civilnog društva, privatne agencije za zapošljavanje). Prethodno iskustvo u savjetovanju osoba u riziku od isključenosti sa tržišta rada je obavezno.

Izvršilac granta može pružati navedene usluge koristeći interne kapacitete, ili angažovati pružaocima usluga (po osnovu ugovora) ili individualne stručnjake (po osnovu ugovora). Ukoliko izvršilac granta odluči da u potpunosti ili djelimično angažuje pružaocima usluga ili individualne stručnjake kao vanjske saradnike, dužan je da prilikom podnošenja prijedloga projekta dostavi Sporazum o saradnji sa pružaocima usluga ukoliko su partneri na projektu (supodnosioci) ili pismo namjere ukoliko su vanjski pružaoci usluga, uključujući, u kraćim crtama, opis njihove misije, strategije i načina pružanja usluga i biografije stručnjaka/inja. U potonjem slučaju, MOR može zahtijevati dodatnu potvrdu spremnosti vanjskog pružaoca usluge da je spreman pružati usluge pod uvjetima koji su definisani u pismu namjere prije samog zaključivanja ugovora te, u slučaju supstancijalnih izmjena u odnosu na inicijalni prijedlog obustaviti finansiranje prijedloga projekta u skladu sa propozicijama iz Uputstva za podnosiocima prijedloga projekta.

Praćenje: Učinak izvršioca granta u realizaciji obuke za traženje posla i podrške pri zapošljavanju mjeri se na osnovu tri pokazatelja:

1. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su upisani na kurs obuke za traženje posla i radionice podrške, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja na ulasku u program.*
2. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su završili radionice podrške, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja na ulasku u program.*
3. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su zaposleni po isteku šest mjeseci nakon završetka obuke za traženje posla i usluga podrške pri traženju posla (po polu, starosti i stepenu obrazovanja) (mjeri MOR).*

Izvršilac granta dužan je da u svojoj prijavi navede metode i sredstva na osnovu kojih će pružiti dokaze za navedene pokazatelje.

KORAK 7.B: Subvencije za zapošljavanje

Subvencionisano zapošljavanje je program u okviru kog se preduzećima u privatnom sektoru daju finansijski podsticaji da zaposle korisnike koji nailaze na višestruke prepreke za ulazak na tržište rada (nisko obrazovanje i nedostatne vještine, duži periodi nezaposlenosti, nemotivisanost za rad). Ovaj program je, stoga, usmjeren na one pojedince za koje se tokom osnovnih usluga karijernog vođenja (KORAK 4) utvrdi da nailaze na višestruke prepreke za ulazak na tržište rada (teško zapošljivi). **Subvencionisano zapošljavanje kombinuje se sa obukom u ustanovi.**

Subvencija preduzeću u privatnom sektoru daje se na period od 3 do 6 mjeseci, uz dodatnu obavezu da subvencionisanog radnika zadrži na radnom mjestu još najmanje toliki broj mjeseci. Visina subvencije vezuje se za minimalnu mjesečnu platu u određenoj administrativnoj jedinici (entitetu ili Brčko distriktu) i prilagođava se zavisno od stepena obrazovanja korisnika.

Izvršilac granta dužan je da zadovolji sljedeće minimalne standarde prilikom organizovanja i pružanja subvencija za zapošljavanje:

- **Dinamika:** Subvencija se daje na period od 3 do 6 mjeseci, uz dodatnu obavezu partnerskih preduzeća da zadrže radnika na isti period.
- **Visina subvencije:** Subvencija partnerskim preduzećima biće prilagođena stepenu obrazovanja korisnika, na sljedeći način: (i) za korisnike sa osnovnim obrazovanjem, 90% bruto minimalne plate; (ii) za korisnike sa srednjom stručnom spremom 70% bruto minimalne plate; i (iii) za korisnike sa višim obrazovanjem 50% bruto minimalne plate. Subvencija se daju u vidu naknade koja se partnerskim preduzećima isplaćuje po podnošenju relevantnih platnih lista, u dvije rate: prva rata se isplaćuje nakon prva tri mjeseca zaposlenja, a preostali iznos po isteku subvencionisanog perioda. Napomena: U slučaju značajnije promjene iznosa minimalne bruto plate tokom realizacije Korisničkog puta, izvršioc granta može revidirati stope subvencija u dogovoru sa MOR-om.

Kriterijumi kvalifikovanosti za preduzeća: Preduzeća koja žele da sarađuju sa izvršiocem grantova na organizaciji i realizaciji subvencija za zapošljavanje moraju zadovoljiti sljedeće kriterijume kvalifikovanosti, odnosno:

- radi se o privatnom preduzeću ili neprofitnoj organizaciji, registrovanim u skladu sa važećim propisima;
- preduzeće je solventno i ne nalazi se u stečajnom postupku;
- preduzeće nema dugovanja prema državi u godini prije podnošenja zahtjeva, npr. na ime poreza i doprinosa sa penzijsko osiguranje;
- preduzeće nema zaostalih plata u godini prije podnošenja zahtjeva, što se dokazuje potpisanom izjavom;
- preduzeće ima najmanje tri (3) zaposlena, osim vlasnika preduzeća;
- preduzeće nije otpustilo nijednog zaposlenog tokom šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva, osim iz opravdanih razloga, utvrđenih Zakonom o radu;
- preduzeće se ne nalazi na spisku subjekata koji su sankcionisani od strane inspektorata za rad zbog povrede prava zaposlenih.

Dodatne obaveze preduzeća: Partnerska preduzeća su dužna da sa korisnikom potpišu ugovor o radu na period koji je najmanje dvostruko duži od perioda za koji se daje subvencija. Ukoliko preduzeće otpusti korisnika prije isteka navedene obaveze, dužno je da vrati pun iznos isplaćene subvencije. Tokom radnog odnosa sa nezaposlenim korisnikom, partnersko preduzeće je dužno da poštuje sve obaveze iz zakona kojima su uređeni rad, porezi, socijalno osiguranje i zaštita zdravlja i bezbjednosti na radu.

Podnositelj prijedloga projekta prilikom podnošenja prijedloga projekta dostavlja Sporazum o saradnji sa identifikovanim poslodavcima u skladu sa Uputstvom za podnosioc prijedloga projekta. Ukoliko se u toku realizacije projekta pojave novi poslodavci koji iskažu interes za učešće u programu subvencionisanja zapošljavanja, a ispunjavaju zadate uslove i izvršilac granta je spreman da uđe u partnerski odnos, oni dostavljaju potpisano pismo namjere izvršiocu granta prije izdavanja ugovora o radu krajnjem korisniku. Izvršilac granta vodi listu potencijalnih partnerskih preduzeća koja se mogu angažovati u svrhu zapošljavanja ukoliko neko preduzeće odluči da napusti program.

Praćenje: Učinak izvršioca granta u realizaciji subvencija za zapošljavanje mjeri se na osnovu tri pokazatelja:

1. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su zaposleni kod partnerskog preduzeća, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja na ulasku u program.*
2. *Ukupan broj Roma (15-29) koji su i dalje zaposleni u istom partnerskom preduzeću po isteku šest mjeseci nakon završetka dvanaestomjesečnog programa (prema polu, starosti i stepenu obrazovanja) (mjeri MOR).*

3. *Ukupan broj Roma (15-29) koji su i zaposleni u drugom preduzeću po isteku šest mjeseci nakon završetka dvanaestomjesečnog programa (prema polu, starosti i stepenu obrazovanja) (mjeri MOR).*

Izvršilac granta dužan je da u svojoj prijavi navede metode i sredstva na osnovu kojih će pružiti dokaze za pokazatelj br. 1. Izvršilac granta je dužan sa MOR-om podijeliti podatke o krajnjim korisnicima koji su zaposleni kroz KORAK 7.B i koji će biti kontaktirani za potrebe mjerenja indikatora br. 2 i 3, a uz prethodnu pismenu saglasnost korisnika.

KORAK 7.C: Podrška za samozapošljavanje

Podršku za samozapošljavanje pruža izvršilac granta korisnicima koji su, tokom osnovnih sesija karijernog vođenja (KORAK 4), pokazali sklonost ka preduzetništvu, koji imaju stručne i preduzetničke vještine potrebne za vođenje poslovanja i koji su svjesni izazova povezanih sa otvaranjem svog preduzeća. Prethodno radno iskustvo je poželjno. Program podrške samozapošljavanju obuhvata (i) usluge poslovnog savjetovanja i savjetodavnog rada; (ii) obuku za formulisanje održivog plana poslovanja; (iii) bespovratna sredstva za pokretanje poslovanja od najmanje 2.700 dolara (cca. 5.000 KM); i (iv) tri naknadne mentorske sesije.

Minimalni standardi koji se primjenjuju na program samozapošljavanja su sljedeći:

- **Dinamika:** Program podrške samozapošljavanju traje najmanje šest mjeseci i obuhvata najmanje 94 sata savjetovanja, savjetodavnog rada, obuka i mentorskih usluga.
- **Sadržaj podrške:** Izvršilac granta vodi računa da korisnici pohađaju sljedeće aktivnosti u okviru obuke: (i) 24 sata podrške (16 sati obuke i 8 sati mentorstva) u razvoju i validaciji poslovne ideje, istraživanju tržišta te izradi marketing plana; (ii) 24 sata podrške (16 sati obuke i 8 sati mentorstva) u provođenju analize dobavljača te izradi plana troškova odnosno plana proizvodnje/pružanja usluga; (iii) 24 sata podrške (16 sati obuke i 8 sati mentorstva) iz finansijskog planiranja, računovodstva, propisa i zakonskih obaveza; i (iv) 16 sati obuke o unapređenju poslovnih poduhvata (nakon registracije) na teme koje će biti definirane analizom potreba konkretne grupe korisnika – pruža se samo korisnicima koji budu izabrani za prijem bespovratnih sredstava; (v) 6 sati po korisniku (3 dvosatne sesije) individualnog mentorstva u unapređenju poslovnih poduhvata po korisniku granta – pruža se samo korisnicima koji budu izabrani za prijem bespovratnih sredstava, okvirno u drugom, četvrtom i šestom mjesecu poslovanja.
- **Bespovratna sredstva za otvaranje preduzeća:** Ova sredstva se isplaćuju korisnicima u dvije rate: 50% u roku od 15 dana nakon formalne registracije preduzeća, a preostalih 50% u roku 60 dana nakon registracije, a nakon odobrenja utroška sredstava iz prve tranše. Odabir korisnica za finansiranje vrši se na osnovu ocjene poslovnog plana.
- **Profil edukatora i mentora:** Najmanje 3 godine iskustva u izvođenju obuke za otvaranje preduzeća, uključujući planiranje poslovanja, finansije i računovodstvo, propise o poslovanju, marketingu i prodaji za mala preduzeća. Izvršilac granta se obavezuje da će, ukoliko to bude potrebno, osigurati učešće edukatora u aktivnostima izgradnje kapaciteta koje provodi MOR a u skladu sa Uputstvom za podnosiocima prijedloga projekta.

Izvršioци grantova mogu pružati navedene usluge i izvoditi programe koristeći interne kapacitete, ili angažovati pružaoce usluga (po osnovu ugovora) ili individualne stručnjake (po osnovu ugovora). Ukoliko izvršilac granta odluči da u potpunosti ili djelimično angažuje pružaoce usluga ili individualne stručnjake kao vanjske saradnike, dužan je da prilikom podnošenja prijedloga projekta dostavi Sporazum o saradnji sa pružaoциma usluga ukoliko su partneri na projektu (supodnosioci) ili pismo namjere ukoliko su vanjski pružaoци usluga, uključujući, u kraćim crtama, opis njihove misije, strategije i načina pružanja usluga i

biografije stručnjaka/inja. U potonjem slučaju, MOR može zahtijevati dodatnu potvrdu spremnosti vanjskog pružaoca usluge da je spreman pružati usluge pod uvjetima koji su definisani u pismu namjere prije samog zaključivanja ugovora te, u slučaju supstancijalnih izmjena u odnosu na inicijalni prijedlog obustaviti finansiranje prijedloga projekta u skladu sa propozicijama iz Uputstva za podnosiocce prijedloga projekta.

Praćenje: Učinak izvršioca granta u realizaciji subvencija za zapošljavanje mjeri se na osnovu četiri pokazatelja:

1. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su upisani i prisustvuju uslugama savjetodavnog rada i poslovnog savjetovanja, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja na ulasku u program.*
2. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su završili cijeli program obuke za pokretanje preduzeća, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja na ulasku u program.*
3. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su dobili grant za pokretanje preduzeća i koji su otvorili preduzeće, po polu, starosnoj grupi (15-29 i 30-64) i stepenu obrazovanja na ulasku u program.*
4. *Ukupan broj Roma (15-64) koji su samozaposleni po isteku šest mjeseci nakon završetka obuke (po polu, starosti i stepenu obrazovanja) (mjeri MOR).*

Izvršilac granta dužan je da u svojoj prijavi navede metode i sredstva na osnovu kojih će pružiti dokaze za pokazatelje 1, 2 i 3. Izvršilac granta je dužan sa MOR-om podijeliti podatke o krajnjim korisnicima koji su samozaposleni kroz KORAK 7.C i koji će biti kontaktirani za potrebe mjerenja indikatora br. 4, a uz prethodnu pismenu saglasnost korisnika.